

МАРКЕТИНГОВИЙ АНАЛІЗ ПОТЕНЦІАЛУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ ДЛЯ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ

*Ілляшенко С.М., д.е.н., професор,
Шипуліна Ю.С., к.е.н., доцент,
Ілляшенко Н.С., к.е.н., доцент
Сумський державний університет*

Світовий і вітчизняний досвід переконливо доводять, що ефективним напрямком розвитку регіонів країни є формування й розвиток ринку туристичних послуг. Останнім часом в усьому світі все більшу популярність здобувають бюджетні види туризму: екологічний, маршрутно-пізнавальний, спортивно-оздоровчий, етнографічний, сільський тощо. Для їх розвитку не потрібні великі інвестиції, вони можуть досить швидко забезпечити прибутковість. Крім відносної дешевини, ці види туризму є екологічно орієнтованими ("зеленими"), що робить їх привабливими з позицій концепції сталого розвитку, яка набуває все більшого поширення.

З цих позицій проведено аналіз туристичного потенціалу Сумської області для якої туризм не є характерним. Аналіз потенціалу виконано у розрізі його окремих складових потенціалів-підсистем: рекреаційного, маршрутно-пізнавального, етнографічного, спортивно-оздоровчого. Розглянемо ці складові.

Рекреаційний потенціал області включають природно-заповідні зони, які за певних умов можуть бути об'єктами туризму. Зокрема це: степовий заповідник "Михайлівська цілина"; "Деснянсько - Старогутський" національний природний парк; заказники загальнодержавного значення: "Великий бір" (лісовий), "Шалигінський" та "Середньосеймський" (ландшафтні), "Банний яр" (ботанічний), "Журавлиний" (орнітологічний), "Андріяшівсько-Гудимівський", "Біловодський", "Климентівський", "Бакирівський", "Хухрянський" (гідрологічні); пам'ятки природи загальнодержавного значення: "Яблуня-колонія", "Урочище Боромля", "Озеро Шелехівське".

Потенціал маршрутно-пізнавального туризму також є досить значним. Він включає: 1,5 тис. історичних визначних пам'яток, 780 археологічних, 102 пам'ятника монументального мистецтва й 373 архітектурні визначні пам'ятки. Збереглися чудові садово-паркові архітектурні ансамблі (м. Суми, с. Хотінь, с. Кияниця, с. Куянівка, с. Бочечки, с. Волокітино та ін.), монастирські ансамблі (Молчанський, Сафронієвський, Глинський тощо). Набуває європейської популярності "Круглий двір" у м. Тростянець в якому відбуваються реконструкції рицарських турнірів.

Сумщина має потужний *потенціал етнографічного туризму* про що свідчить перелік відповідних заходів: Всеукраїнський фестиваль "Козацький родослав" та обласний фестиваль козацької пісні "Козацький родослав"; Всеукраїнський сільський фестиваль мистецтв "Боромля" та Всеукраїнський конкурс на краще виконання пісень про українське село "Боромля"; Всеукраїнський літературно-мистецький фестиваль "Кролевецькі рушники";

Всеукраїнське козацьке свято "Калнишева рада"; Обласний фестиваль-конкурс української пісні імені Бориса Гмирі "З іменем славетного земляка"; Обласний тур Всеукраїнського фестивалю-конкурсу колективів народного хорового співу імені Порфирія Демуцького; Обласний фестиваль народної інструментальної музики "Веселі музики"; Обласний дитячий фестиваль-конкурс виконавців сучасної естрадної пісні "Чарівний ключик"; Обласний фольклорний фестиваль "Слобожанські вечорниці"; Всеукраїнський фестиваль духової музики "Сурми Конституції"; Міжрегіональний Миропільський ярмарок тощо.

Багата природа Сумщини (річки, озера, ліси, степи тощо) формує *потенціал спортивно-оздоровчого туризму*. Зокрема це: усі види плавання; сплави по ріках на байдарках; парусний спорт на озерах; дайвінг; рибалка; полювання; збирання грибів та ягід; відпочинок у наметових таборах; піші, велосипедні, кінні прогулянки; авто- та мото кроси. Сумщина має професійні бази для лижного спорту та біатлону, кінного спорту. На її території розташовано ряд відомих курортів: СПА курорт "Буймерівка"; "Олдиш"; "Тростянецький". Створено кілька об'єктів сільського туризму.

Методом SWOT-аналізу проведено детальну оцінку можливостей розвитку конкретних видів туризму на території Сумщини. Її результати покладено в основу обґрунтування (за авторською методикою [1, 2]) доцільності розвитку окремих видів туристичного бізнесу у регіонах області у розрізі її окремих районів та населених пунктів. Виконано аналіз можливості надання додаткових послуг, що розширюють потенціал туризму, проведено опитування споживачів стосовно затребуваності ними цих послуг.

Результати виконаного дослідження можуть бути використані:

- для обґрунтування рішень про створення (модернізацію) інфраструктури туристичних послуг у Сумській області;
- при розробці і обґрунтуванні програм соціально-економічного розвитку окремих регіонів і області в цілому;
- при розробці маркетингових програм формування й розвитку іміджу Сумської області як регіону сприятливого для туризму;
- при формуванні системи нормативно-правових актів, які стимулюють розвиток туристичного бізнесу в області.

Подальші дослідження повинні бути спрямованими на економічне обґрунтування доцільності розвитку конкретних видів туристичного бізнесу в Сумській області.

Література

1. Ілляшенко С.М. Аналіз ринкових можливостей і потенціалу інноваційного розвитку організації на базі екологічних інновацій / С.М. Ілляшенко // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2012. - № 3. – С. 229-241.
2. Ілляшенко С.М. "Зелений" туризм як один з напрямків сталого розвитку регіону / С.М. Ілляшенко, Н.С. Ілляшенко, В.О. Щербаченко // Економіка України, 2013. - № 8. – С.33-39.

Ілляшенко С.М. Маркетинговий аналіз потенціалу Сумської області для розвитку туристичного бізнесу / С.М. Ілляшенко, Ю.С. Шипуліна, Н.С. Ілляшенко // Проблеми та перспективи розвитку підприємництва: Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 25 листопада 2016 року). - Х.: ХНАДУ. - Т. 3. – С. 44-46.